

Jord- och skogsbruksutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 8 och 16 § i lagen om hantering av risker orsakade av främmande arter och jaktlagen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 8 och 16 § i lagen om hantering av risker orsakade av främmande arter och jaktlagen (RP 286/2018 rd): Ärendet har remitterats till jord- och skogsbruksutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Pekka Kemppainen, jord- och skogsbruksministeriet
- äldre regeringssekreterare Teemu Nikula, jord- och skogsbruksministeriet
- miljöråd Esko Hyvärinen, miljöministeriet
- specialforskare Kaarina Kauhala, Naturresursinstitutet
- specialplanerare Marko Svensberg, Finlands viltcentral
- vice ordförande Suvi Ponnikas, SEY Finlands Djurskyddsföreningars förbund rf
- verksamhetsledare, veterinär Kati Pulli (White), SEY Finlands Djurskyddsföreningars förbund rf
- expert på stora rovdjur Riku Lumiaro, Finlands naturskyddsförbund rf
- specialsakkunnig Tapani Veistola, Finlands naturskyddsförbund rf
- natur- och viltvårdschef Ere Grenfors, Finlands Jägarförbund.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- justitieministeriet
- Center för djurens välbefinnande
- Forststyrelsen
- Livsmedelsverket
- Helsingfors stad
- BirdLife Finland rf
- Centraförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- SEY Finlands Djurskyddsföreningars förbund rf.

Betänkande JsUB 28/2018 rd

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår ändringar i lagen om hantering av risker orsakade av främmande arter och i jaktlagen. På fångst och dödande av fåglar och däggdjur som hör till främmande arter ska enligt förslaget tillämpas vad som i jaktlagen och i bestämmelser som har utfärdats med stöd av den föreskrivs om fångst och dödande av icke fredade djur. Dessutom får det genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om effektivare fångstredskap och fångstmetoder än vad som föreskrivs i jaktlagen och jaktförordningen, liksom om begränsning av dem i fråga om någon främmande fågel- eller däggdjursart. I lagen ska det också föreskrivas om Finlands viltcentrals uppgifter i anslutning till bekämpning av främmande arter.

Det föreslås att jaktlagen ändras så att den inte längre tillämpas på tvättbjörn, bisamråtta, sumpbäver och mårdhund, som i Europeiska unionens lagstiftning definieras som invasiva främmande arter. Jaktlagen ska inte heller längre tillämpas på mink, som har definierats som en invasiv främmande art av nationell betydelse.

Det föreslås att guldschakalen fogas till jaktlagen som vilt. Genom lagstiftningen skapas det beredskap att reglera schakalstammen om den eventuellt sprider sig till Finland som en invandrande art, i synnerhet till följd av effekterna av klimatförändringen.

De föreslagna lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Utskottet konstaterar att lagen om hantering av risker orsakade av främmande arter (1709/2015, lagen om främmande arter) innehåller kompletterande bestämmelser om tillämpningen av EU:s förordning om invasiva främmande arter. Med främmande arter avses växter, djur eller andra organismer som människan oavsiktligt eller avsiktligt har introducerat utanför artens naturliga utbredningsområde. Med invasiva främmande arter avses främmande arter vars introduktion eller spridning har konstaterats hota eller ha negativ inverkan på biologisk mångfald och ekosystemens bidrag till människans välbefinnande.

EU:s förordning om invasiva främmande arter (förordning (EU) nr 1143/2014) tillämpas på invasiva arter av unionsbetydelse. De här arterna specificeras i kommissionens genomförandeförordning (unionsförteckningen). Lagen om främmande arter tillämpas utöver på de arter som ingår i unionsförteckningen också på invasiva främmande arter av nationell betydelse. Det föreskrivs om invasiva främmande arter av nationell betydelse genom förordning av statsrådet (nationell förteckning). Utskottet fäster uppmärksamhet vid att en del av bestämmelserna i lagen gäller också sådana främmande arter som inte har definierats som invasiva i någon av förteckningarna.

Det framgår av den gällande 16 § 1 mom. i lagen om främmande arter att en främmande fågelart eller däggdjursart som har kommit ut i miljön får fångas och dödas med tillämpning av det som

Betänkande JsUB 28/2018 rd

bestäms i jaktlagens (615/1993) 48 § 1 och 2 mom. och 49 § 1 mom. om fångst och dödande av icke fredade djur.

Utskottet konstaterar att invasiva främmande arter av nationell betydelse enligt punkt 1.1.1 i bilaga A till statsrådets förordning om invasiva främmande arter av nationell betydelse (1725/2015) är korsningar av tamhund och varg (*Canis lupus*) eller av tamhund och ett annat hunddjur (*Canidae*) i generationerna F1–F4, samt korsningar av dessa korsningar och annan än tamhund. Varghybrid är en främmande art som inte hör till naturen. Också morfologiska egenskaper bör beaktas när raser definieras med hjälp av sakkunniga. För att rättssäkerheten ska bli genomförd måste parterna ha rätt att ta prov när en vildhund eller varghybrid dör exempelvis i trafiken. DNA-jämförelsematerialet bör vara öppet. För forskning om varghybrider bör dagens nya molekylbiologiska metoder användas.

I propositionsmotiven sägs att i syfte att förtydliga regleringen föreslås det att 16 § i lagen om främmande arter ändras så att det på fåglar och däggdjur som hör till främmande arter allmänt ska tillämpas vad som i jaktlagen och i författningar som har utfärdats med stöd av den föreskrivs om fångst och dödande av icke fredade djur. Reglering av fångstredskap och fångstmetoder i enlighet med jaktlagen och jaktförordningen kan visa sig vara oändamålsenlig då det är fråga om bekämpning av vissa främmande fågel- och däggdjursarter, eftersom lagstiftningen om främmande arter och jaktlagstiftningen avviker från varandra när det gäller syftet med att kontrollera arter. Det ska således i lagen om främmande arter ingå ett bemyndigande som gör det möjligt att genom förordning av statsrådet utfärda bestämmelser om effektivare fångstredskap och fångstmetoder än vad som föreskrivs i jaktlagstiftningen, och om begränsning av användningen av jaktlagstiftningens fångstredskap och metoder i fråga om vissa främmande fågel- eller däggdjursarter.

Om slopat krav på jaktlicens för fem däggdjursarter och om fångstredskap

Ovan konstateras att enligt 16 § i den föreslagna lagen om främmande arter ska på fångst och dödande av främmande fågel- och däggdjursarter tillämpas vad som i jaktlagen och i författningar som har utfärdats med stöd av den föreskrivs om icke fredade djur. Enligt jaktlagen krävs jaktlicens inte för fångst och dödande av icke fredade djur. Icke fredade djur är enligt den gällande jaktlagen ängssork eller skogssork, vattensork, fältsork, åkersork, mellansork, större skogsmus, brun råtta och husmus, korp (inom renskötselområdet), kråka, skata, kaja, gråtrut, havstrut, tamduva och björktrast. Bestämmelserna om icke fredade djur tillämpas också på en förvildad katt, med vissa undantag som det föreskrivs separat om. Enligt förslaget ska de invasiva främmande arterna mårhund, mink och bisamråtta samt tvättbjörn och sumpbäver ingå i samma reglering. Jämfört med nuläget ändras regleringen alltså så att fem däggdjursarter som är större än de nuvarande får fångas utan jaktlicens.

Utskottet noterar att fångst och dödande av icke fredade djur är noggrant reglerat i jaktlagen och jaktförordningen. I regleringen ingår bland annat skyldigheten att se till att icke fredade djur fångas eller dödas så att människor, husdjur, vilt eller fredade djur inte utsätts för fara (49 §). Om tillåtna fångstredskap och fångstmetoder föreskrivs detaljerat. Misstag i att identifiera arter är straffbart. Dessutom ska kraven i djurskyddslagen (247/1996) iakttas vid fångande och dödande av icke fredade djur. Om förbud mot att åsamka djur onödigt smärta eller plåga föreskrivs i 3 § och om avlivning av djur i 32 § i djurskyddslagen. Enligt djurskyddslagen ska ett djur avlivas så

Betänkande JsUB 28/2018 rd

snabbt och smärtfritt som möjligt genom en metod och en teknik som lämpar sig för avlivning av det djuret, och avlivandet får endast utföras av en person som har tillräckliga kunskaper i den avlivningsmetod och avlivningsteknik som används i fråga om den djurarten samt tillräcklig skicklighet i att vidta åtgärden. Misstag i fråga om att följa kraven är straffbart. Utskottet understryker att en person som avser att fånga eller döda ett icke fredat djur måste känna till de ovan nämnda kraven i jaktlagen och djurskyddslagen. Utskottet kommer nedan att föreslå att det i lagen om främmande arter inkluderas en informativ bestämmelse om bestämmelserna i djurskyddslagen.

Utskottet noterar att regleringen om omedelbart dödande saxar och andra fångstredskap som direkt drabbar djuret i arthanseende ska förbli oförändrad. Exempelvis fångst av mårhund med saxar ska fortfarande vara förbjudet och gift eller elektriska anläggningar tillåts inte vid fångst av invasiva främmande däggdjurs- och fågelarter.

Fredning av en art när det finns ungar

Utskottet konstaterar att av de arter som föreslås bli strukna bland viltarterna är en sådan hona av mårhund, tvättbjörn, mink och sumpbäver som åtföljs av årsunge för närvarande fridlyst från och med den 1 maj till och med 31 juli enligt 25 § 1 mom. i jaktförordningen (759/2016). Bestämmelsen gäller således honor som rör sig tillsammans med en unge. För honor som rör sig på egen hand föreskrivs ingen fredningstid. Att slopa fredningsbestämmelsen skulle därför inte förändra nuläget, där en hona som rör sig ensam får jagas oavsett när det finns ungar och där ungar i boet kan bli lämnade ensamma.

Av en utredning till utskottet framgår att även om den gällande fredningsbestämmelsen endast gäller en hona som följs av ungar, har bestämmelsen i praktiken lett till att mellan början av maj och slutet av juli kan inget småvilt fångas med fällor. På grund av fredningen av honor med ungar tar Forststyrelsen under denna tid på sina marker ur bruk alla fällor för fångst av mårhund.

Utskottet noterar att under den tid då fångst av mårhund och mink som ovan konstaterats på grund av fredningen av honor med ungar i praktiken är helt och hållet förhindrad, förökar sig en stor del av fåglarna, och mårhundar och minkar dödar både fågelungar och vuxna individer. I skärgården förstörs fågelbon mest sannolikt av mink som utan svårighet simmar flera kilometer mellan öarna. Också mårhund förorsakar stor förödelse. Utskottet understryker att utbredningen av mårhund bör begränsas särskilt där den risk den utsätter mångfalden för är störst, såsom våtmarker eller miljöer kring viktiga fågelsjöar och i skärgården. Ibland kan enbart en enstaka däggdjursindivid få en stor inverkan på fågelbestånden. Utöver att förstöra bon kan rovdjuren äta vuxna fågelhonor vilket bland många arter får större inverkan på häckningsbeståndens utveckling än om ungar stryker med.

Utskottet anser det behövt att ministeriet vid beredningen av statsrådets förordning som ska utfärdas med stöd av lagen om främmande arter överväger huruvida en djurhona som åtföljs av årsunge ska vara fredad som nu och huruvida det genom förordning också bör föreskrivas om fredning av bisamrätta med ungar i boet såsom för närvarande. För att undvika de ovan relaterade problemen bör det dock tydligare än nu föreskrivas att i fråga om djur som rör sig utan ungar kan fångst av mink med saxar och av mårhund med fällor i princip bedrivas utan att bryta mot fred-

Betänkande JsUB 28/2018 rd

ningen av honor med ungar. Det är angeläget att försöka decimera invasiva främmande artbestånd särskilt före förökningstiden då åtgärderna är mest effektiva.

Guldschakal

Utskottet konstaterar att guldschakalen för närvarande inte är en invasiv art i Finland: Finland hör för närvarande inte till guldschakalens naturliga utbredningsområde. De första iakttagelserna av guldschakal skulle i Finland sannolikt fås av enskilda djur. På grundval av iakttagelserna skulle det inte nödvändigtvis gå att utreda hur dessa individer har kommit in och om det kan vara en följd av människans verksamhet på det sätt som avses i lagstiftningen om främmande arter. Efter de första iakttagelserna antas det dröja ganska länge innan det kan göras grundade slutsatser om en utvidgning av artens naturliga spridningsområde.

Utskottet noterar att iakttagelser om guldschakalens gradvisa spridning norrut ger anledning att anta att arten på ganska kort tid kan spridas naturligt också till Finland.

Utskottet konstaterar att man i jaktlagen sedan den stiftades har berett sig på att reglera andra invasiva arter genom att foga dem till lagen som vilt. Sådana är vildsvin, tvättbjörn, sumpbäver och sikahjort. I praktiken har det dessutom visat sig att när vissa arter, såsom vitkindad gås, blir talrik, är det befogat att bereda sig på reglering av stammen i tillräckligt god tid. Också guldschakalen är en art i stark ökning. Erfarenheterna av stamreglering för arter som förökar sig kraftigt efter att arten har etablerat sig ger befogade skäl att anta att motsvarande problem och kostnader är sannolika också i fråga om guldschakalen.

Utskottet noterar att guldschakalen räknas som invasiv främmande art, och det är i dag förbjudet att importera och släppa ut dem i miljön. Utskottet anser inte att guldschakalen behöver överföras till att omfattas av jaktlagen. Invasiva främmande arter som guldschakalen bör elimineras från naturen.

Avslutningsvis

Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslagen, men med följande ändringar.

DETALJMOTIVERING

1. Lag om ändring av 8 och 16 § i lagen om hantering av risker orsakade av främmande arter

Lagrubriken. Med hänsyn till de ändringar som föreslås nedan föreslår utskottet en teknisk justering i lagrubriken.

7 §. (Ny) Myndigheter. Utskottet föreslår en teknisk ändring i 1 mom. Utskottet konstaterar att enligt nedan föreslagna 16 § 1 mom. tillämpas på fångst och dödande av fåglar och däggdjur som hör till invasiva främmande arter vad som i jaktlagen och jaktförordningen föreskrivs om icke fredade djur, om inte något annat föreskrivs i den paragrafen. Utskottet föreslår ett nytt 7 § 4 mom.

Betänkande JsUB 28/2018 rd

om tillsynen över efterlevnaden av de bestämmelserna. Enligt det tillämpas på tillsynen vad som i 88 § i jaktlagen föreskrivs om tillsyn över efterlevnaden av lagen. Utskottet konstaterar att det i 88 § i jaktlagen sägs att det är polisen, gränsbevakningsväsendet och tullmyndigheterna samt, inom sina verksamhetsområden, de jaktövervakare som avses i viltförvaltningslagen som ska övervaka att bestämmelserna om icke fredade djur följs. På områden som ägs av staten utövas tillsynen över efterlevnaden av lagen av de tjänstemän som enligt bestämmelser någon annanstans i lag ska sköta övervakningen. Regionförvaltningsverket kan ålägga den som försummar att fullgöra en skyldighet som grundar sig på lag eller på bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den att fullgöra sin skyldighet vid vite eller vid äventyr att det som lämnats ogjort utförs på den försumliges bekostnad.

16 §. Fångst och dödande av fågel- eller däggdjursart som har kommit ut i miljön. Utskottet konstaterar att det ingår ett bemyndigande att utfärda förordning i 3 mom. i den föreslagna paragrafen. Utskottet anser att grundläggande bestämmelser om de ärenden som det ska föreskrivas om genom statsrådets förordning ska framgå tydligare av paragrafen. Med andra ord ska bemyndigandet att utfärda förordning formuleras på vedertaget sätt för att avse utfärdande av bestämmelser som är mer specifika än lagen, inte undantag från den.

På grundval av det ovan sagda och med anledning av de ändringar som föreslås i paragrafen nedan föreslår utskottet en teknisk justering i 1 mom.

Enligt den gällande paragrafens 2 mom. får fångstmetoder avsedda för invasiva främmande fågel- och däggdjursarter också användas för sådana vanliga, främmande arter som fastställs som icke skadliga och om vilka det inte föreskrivs i jaktlagen. Bestämmelsens syfte är att komplettera regleringen om avlägsnande av främmande djurarter som kommit ut i miljön. Bestämmelsen avser sådana enskilda till Finland importerade djur av främmande art som inte har en i vilt tillstånd förekommande stam. För att tydliggöra regleringen föreslår utskottet att det i 2 mom. föreskrivs att inte bara de fågel- och däggdjursarter som avses i jaktlagen utan även de som avses i naturvårdslagen lämnas utanför bestämmelsens tillämpningsområde.

Med hänvisning till det ovan sagda föreslår utskottet att bemyndigandet att utfärda förordning i paragrafens 3 mom. stryks och ersätts med en bestämmelse enligt vilken ett däggdjur som avses i paragrafen i avvikelse från vad som föreskrivs i 25 § 1 mom. i jaktlagen får skjutas i den fälla som det fångats i. Grunden är att enligt 25 § i jaktlagen får djur inte skjutas på närmare avstånd än 150 meter från en sådan byggnad i vilken någon bor utan uttryckligt tillstånd av byggnadens ägare eller innehavare. Av främmande däggdjursarter tvingas man fånga exempelvis mårhund också i tätorter där det är svårt att efterleva det i lagen föreskrivna minimiavståndet från bostadshus. Skjutvapen kan enligt bestämmelsen användas endast när djuret är i fällan.

På grundval av det som ovan sägs om bemyndigandet att utfärda förordning föreslår utskottet att paragrafens 4 mom. ska kompletteras med en grundläggande bestämmelse om förbjudna fångstredskap och metoder. Enligt den får fångstredskap och fångstmetoder som avses i 33 § 1 mom. 1—3 och 6—14 punkten inte användas för att fånga och döda fåglar och däggdjur som avses i paragrafen.

Betänkande JsUB 28/2018 rd

För att precisera den grundläggande bestämmelsen föreslår utskottet att paragrafen får nya 5 och 6 mom. enligt vilka det genom förordning av statsrådet kan föreskrivas om ytterligare begränsningar av fångstredskap och fångstmetoder samt meddelas närmare bestämmelser om skjutvapens egenskaper och användning.

Utskottet föreslår att paragrafens 7 mom. kompletteras med en informativ bestämmelse om bestämmelser som gäller djurskydd.

21 §. (Ny) Straff. Utskottet föreslår en teknisk ändring i 2 mom. i den finska lagtexten. Utskottet konstaterar att i den gällande paragrafen föreskrivs om gärningsbeskrivningar på grund av vilka den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot vissa bestämmelser i EU:s förordning om invasiva främmande arter eller lagen om främmande arter kan dömas till böter för brott mot bestämmelserna om invasiva främmande arter. Utskottet föreslår att paragrafen kompletteras med ett nytt 3 mom. enligt vilket också den som uppsåtligen eller av oaktsamhet fångar eller dödar en fågel eller ett däggdjur som avses i 16 § i strid med det som föreskrivs i 16 § eller i statsrådets förordning som utfärdats med stöd av paragrafen ska dömas för brott mot bestämmelserna om invasiva främmande arter. Gärningen ska vara straffbar också vid oaktsamhet, liksom motsvarande gärning i den gällande 75 § i jaktlagen. På grundval av allmän straffpraxis och med beaktande av vad som föreskrivs om straffbarhet för motsvarande gärning i 75 § i jaktlagen, anser utskottet att bötesstraff är en tillräcklig påföljd för gärningen.

2. Lagen om ändring av jaktlagen

5 §. Vilt och icke fredade djur. Med hänvisning till det som konstateras i allmänna motiven föreslår utskottet att 1 mom. ändras så att guldschakalen stryks ur förteckningen över vilt.

41 a §. Förutsättningar för dispens i fråga om vissa viltarter. Med hänvisning till det som konstateras i allmänna motiven föreslår utskottet att 1 mom. ändras så att guldschakalen stryks ur förteckningen över vilt.

42 §. Införsel och utsättande i frihet av vilt och viltbestånd av främmande ursprung. Med hänvisning till det som konstateras i allmänna motiven föreslår utskottet att 1 mom. ändras så att guldschakalen stryks ur förteckningen över vilt.

3. Lag om ändring av 37 § i miljöskyddslagen (Ny)

37 §. Tillämpningsområde. Utskottet konstaterar att bestämmelserna om skydd av arter i naturvårdslagen enligt lagens gällande 37 § 1 mom. tillämpas på vilt levande växt- och djurarter som förekommer naturligt i Finland och i Finlands ekonomiska zon. Ändå kan det naturligt i Finland förekomma också sådana arter som har konstaterats skada naturens mångfald och som därför klassificeras som invasiva främmande arter antingen i unionsrätten eller nationellt hos oss genom förordning av statsrådet.

Enligt 1 § i naturvårdslagen är ett av lagens syften att bevara naturens mångfald. Naturvårdslagens 37 kan inte juridiskt tolkas i strid med detta syfte så att också invasiva främmande arter som skadar naturens mångfald skulle kunna skyddas med stöd av bestämmelsen. Invasiva främmande

Betänkande JsUB 28/2018 rd

arter har inte heller kunnat ingå i naturvårdslagens tillämpningsområde efter att den separata regleringen om dessa arter, det vill säga EU:s förordning om invasiva främmande arter och den nationella lagen om främmande arter trädde i kraft den 1 januari 2016.

Även om naturvårdslagens tillämpningsområde och dess förhållande till lagstiftningen om invasiva främmande arter på ovan anförda grunder i sig är entydig, anser utskottet att rättsläget bör framgå tydligare också i lagens bestämmelser. Utskottet föreslår att tillämpningsområdena för lagstiftningen om främmande invasiva arter och naturvårdslagen förtydligas genom att till 37 § i naturvårdslagen foga ett nytt 4 mom. (lagförslag 3).

FÖRSLAG TILL BESLUT

Jord- och skogsbruksutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 i proposition RP 286/2018 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Riksdagen godkänner ett nytt lagförslag 3. (Utskottets nya lagförslag)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av ~~8 och 16 § i~~ lagen om hantering av risker orsakade av främmande arter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om hantering av risker orsakade av främmande arter (1709/2015) 7, 8, ~~och~~ 16 och 21 §

7 § (Ny)

Myndigheter

Närings-, trafik- och miljöcentralen utövar tillsyn över efterlevnaden av förordningen om invasiva främmande arter och denna lag, om inte något annat föreskrivs nedan i denna paragraf.

Betänkande JsUB 28/2018 rd

Centralen fattar beslut om genomförande av snabba utrotningsåtgärder i enlighet med artiklarna 17 och 18 i förordningen om invasiva främmande arter.

Tullen utövar tillsyn över importen enligt artikel 15 i förordningen om invasiva främmande arter och över att det importförbud från ett land utanför Europeiska unionen som avses i 11 § 2 mom. 2 punkten i denna lag följs.

Regionförvaltningsverket i Södra Finland är tillståndsmyndighet enligt artiklarna 8 och 9 i förordningen om invasiva främmande arter och svarar för tillsynen över de verksamhetsställen som avses i tillstånden.

På tillsynen över efterlevnaden av bestämmelser i denna lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av den om att fånga och döda en fågel- eller däggdjursart som kommit ut i miljön tillämpas vad som föreskrivs i 88 § i jaktlagen om tillsyn över efterlevnaden av lagen. Bestämmelser om tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna om djurskydd finns i djurskyddslagen (247/1996). (Nytt)

8 §

Naturresursinstitutets, Finlands miljöcentrals och Finlands viltcentrals uppgifter

Naturresursinstitutet sköter de uppgifter institutet har enligt gällande bestämmelser med avseende på verkställigheten av denna lag.

Finlands miljöcentral och Finlands viltcentral producerar inom sina ansvarsområden de sakkunnigtjänster som behövs för verkställigheten av denna lag. Finlands viltcentral sköter också i jaktlagen föreskrivna offentliga förvaltningsuppgifter som hänför sig till verkställigheten av 16 § i denna lag.

16 §

Fångst och dödande av fågel- eller däggdjursart som har kommit ut i miljön

Om inte något annat föreskrivs i denna paragraf, får en fågel- eller däggdjursart som kommit ut i miljön och som utgör en invasiv främmande art som ingår i unionsförteckningen eller en invasiv främmande art av nationell betydelse ~~får~~ fångas eller dödas med tillämpning av det som i jaktlagen eller med stöd av den föreskrivs om fångst och dödande av icke fredade fåglar och däggdjur.

Det som föreskrivs i 1 mom. gäller också andra fågel- och däggdjursarter som anses vara främmande arter och som det inte föreskrivs om i jaktlagen eller i naturvårdslagen.

Ett däggdjur som avses i denna paragraf får skjutas i den fälla som djuret fångats i med avvikelse från det som föreskrivs i 25 § 1 mom. i jaktlagen. (Nytt)

De fångstredskap och fångstmetoder som avses i 33 § 1 mom. 1—3 och 6—14 punkten i jaktlagen får inte användas för att fånga och döda sådana fåglar och däggdjur som avses i denna paragraf. (Nytt)

~~Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om vilka i 1 mom. avsedda bestämmelser i jaktlagen och bestämmelser som utfärdats med stöd av den som ska tillämpas på fångst och dödande av fågel- och däggdjursarter som avses i denna paragraf, om det behövs för att förhindra spridning av arterna, för att skydda en annan art än en som ska fångas eller dödas eller denna arts livsmiljö eller för att utöva tillsyn över att jaktlagen eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den följs.~~

Betänkande JsUB 28/2018 rd

Utöver det som föreskrivs i 4 mom. får det genom förordning av statsrådet föreskrivas om begränsningar som gäller (Nytt)

- 1) ett visst fångstredskap eller en viss fångstmetod,
- 2) område eller tidpunkt för användning av fångstredskapet eller fångstmetoden,
- 3) vilka djurarter som får fångas.

Utöver det som föreskrivs i 4 mom. utfärdas det genom förordning av statsrådet närmare bestämmelser om (Nytt)

1) egenskaper hos och användning av de skjutvapen och patroner som avses i 6 § i skjutvapenlagen (1/1998),

2) egenskaper hos och användningen av jaktbåge och pilar,

3) egenskaper hos och användningen av luftvapen,

Bestämmelser om förbud mot att åsamka djur onödigt smärta eller plåga finns i 3 § i djurskyddslagen och om avlivning av djur i 32 § i den lagen. (Nytt)

21 § (Ny)

Straff

Den som uppsåtligen i strid med artikel 7 i förordningen om invasiva främmande arter eller i strid med 11 § 2 mom. 2 punkten i denna lag eller i strid med ett tillstånd som beviljats med stöd av artikel 8 eller 9 i förordningen om invasiva främmande arter

- 1) innehar, föder upp eller odlar eller säljer eller på något annat sätt överlåter,
- 2) för egen räkning använder, transporterar eller för transport överlämnar, eller
- 3) på marknaden släpper ut,

en invasiv främmande art som ingår i unionsförteckningen eller en invasiv främmande art av nationell betydelse ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för brott mot bestämmelserna om invasiva främmande arter dömas till böter.

Om strängare straff för gärningen inte föreskrivs någon annanstans i lag, ska för brott mot bestämmelserna om invasiva främmande arter också dömas den som uppsåtligen eller av oaktsamhet i strid med artikel 7 i förordningen om invasiva främmande arter eller i strid med 3 § 1 mom. eller 11 § 2 mom. 1 punkten i denna lag i miljön släpper ut en invasiv främmande art som ingår i unionsförteckningen eller en invasiv främmande art av nationell betydelse eller en främmande art som avses i 3 § 1 mom.

Om strängare straff för gärningen inte föreskrivs någon annanstans i lag, ska för brott mot bestämmelserna om invasiva främmande arter också dömas den som uppsåtligen eller av oaktsamhet i strid med 16 § 1—4 mom. eller i den förordning av statsrådet som utfärdats med stöd av 16 § 5 eller 6 mom. fångar eller dödar en fågel eller ett däggdjur som avses i 16 §. (Nytt 4 mom.)

Den som bryter mot ett med vite förenat förbud eller föreläggande som har meddelats med stöd av 17 § kan lämnas obestraftad för samma gärning, om vitet har dömts ut genom ett lagakraftvunnet beslut.

Bestämmelser om straff för regleringsbrott finns i 46 kap. 1—3 § i strafflagen (39/1889). Bestämmelser om straff för smuggling finns i 46 kap. 4 och 5 § i strafflagen. Bestämmelser om straff för olaga befattningsstagande med infört gods finns i 46 kap. 6 och 6 a § i strafflagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av jaktlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i jaktlagen (615/1993) 5 § 1 mom. 1 punkten, 33 § 3 mom., 34 a § 2 mom., 37 a §, ~~det in-~~
~~ledande stycket i 41 a § 1 mom. och~~ 42 § 1 mom. 1 punkten,
sådana de lyder, 5 § 1 mom. 1 punkten i lag 555/2018, 33 § 3 mom. i lag 422/2016, 34 a § 2
mom. i lag 504/2017, 37 a § i lag 206/2013, ~~det inledande stycket i 41 a § 1 mom. i lag 159/2011~~
och 42 § 1 mom. 1 punkten i lag 1711/2015, som följer:

5 §

Vilt och icke fredade djur

Till vilt räknas

1) vildkanin, skogshare, fälthare, ekorre, europeisk bäver, kanadensisk bäver, varg, ~~guldseha-~~
~~kal,~~ i farm uppfödd fjällräv, rödräv, brunbjörn, grävling, hermelin, iller, utter, skogsmård, järv,
lodjur, östersjövikare, knubbsäl, gråsäl, vildsvin, dovhjort, kronhjort, sikahjort, rådjur, älg, vits-
vanshjort, skogsvildren och mufflon,

33 §

Fångstredskap och fångstmetoder

Undantag från förbudet mot användning av artificiella ljuskällor enligt 1 mom. 5 punkten kan
dock göras genom att en fast artificiell ljuskälla används vid jakt på vildsvin på utfodringsplatser.

Betänkande JsUB 28/2018 rd

34 a §

Lockbeten som har samband med föda

Ett förbud som utfärdas med stöd av 1 mom. kan dock inte gälla beten inuti fällor eller skydd på saxar som används som fångstredskap vid jakt på rävm, grävling, iller och skogsmård.

37 a §

Fredning av bäverhyddor

Närmare bestämmelser om fredning av den europeiska bäverns och den kanadensiska bäverns hyddor med därtill hörande konstruktioner samt om undantag från fredningen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

41 a §

Förutsättningar för dispens i fråga om vissa viltarter.

~~Om det inte finns någon annan tillfredsställande lösning och beslutet inte inverkar menligt på möjligheterna att upprätthålla en gynnsam skyddsnivå inom artens naturliga utbredningsområde, kan dispens enligt 41 § beviljas för att fånga eller döda järv, varg, brunbjörn, utter, lodjur, guldschakal, europeisk bäver, gråsäl, knubbsäl, östersjövikare, iller, mård och skogshare.~~

42 §

Införsel och utsättande i frihet av vilt och viltbestånd av främmande ursprung

I denna paragraf avses med

1) vilt av främmande ursprung vildkanin, kanadensisk bäver, ~~guldschakal~~, i farm uppfödd fjäl-
läv, dovhjort, kronhjort, sikahjort, vitsvanshjort och mufflon samt kanadagås och fasan,

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande JsUB 28/2018 rd

Utskottets nya lagförslag

3.

Lag

om ändring av 37 § i naturvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
föogas till 37 § i naturvårdslagen (1096/1996), sådan paragrafen lyder delvis ändrad i lag 1069/
2004, ett nytt 4 mom. som följer:

37 §

Tillämpningsområde

Bestämmelser om invasiva främmande arter finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1143/2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter samt i lagen om hantering av risker orsakade av främmande arter och bestämmelser som har utfärdats med stöd av den.

Denna lag träder i kraft den påivänä 20 .

Betänkande JsUB 28/2018 rd

Helsingfors 8.3.2019

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Anne Kalmari cent
vice ordförande Kari Kulmala blå
medlem Markku Eestilä saml
medlem Pertti Hakanen cent
medlem Teuvo Hakkarainen saf
medlem Hanna Halmeenpää gröna
medlem Lasse Hautala cent
medlem Reijo Hongisto blå
medlem Susanna Koski saml
medlem Jari Myllykoski vänst
medlem Mats Nylund sv
medlem Juha Pylväs cent
medlem Tytti Tuppurainen sd (delvis)
medlem Eerikki Viljanen cent (delvis)
medlem Harry Wallin sd
medlem Peter Östman kd.

Sekreterare var

utskottsråd Carl Selenius.

Betänkande JsUB 28/2018 rd

Reservation 1

Motivering

Propositionen (286/2018 rd) med förslag till lagar om ändring av 8 och 16 § i lagen om hantering av risker orsakade av främmande arter och jaktlagen vill effektivisera de metoder genom vilka spridningen av invasiva definierade främmande och andra fåglar och däggdjur kan som fastställts vara skadliga förhindras. Ett mål är också bättre förutsättningar att hantera de risker som främmande arter för med sig och på så sätt trygga den biologiska mångfalden. Dessa mål är mycket behövliga och värda att stödja.

Vid regleringen av och förhindrandet av spridningen av främmande invasiva arter måste det också ses till effektivitet, trygghet, djurskyddskrav och etisk hållbarhet. Propositionen beaktar inte alla dessa krav tillräckligt.

Om slopat krav på jaktlicens för fem däggdjursarter

Utan jaktlicens får man enligt nuvarande lagstiftning fånga icke fredade djur, däribland små däggdjur och fåglar: ängssork eller skogssork, vattensork, fältsork, åkersork, mellansork, större skogsmus, brun råtta och husmus, korp (inom renskötselområdet), kråka, skata, kaja, gråtrut, havstrut, tamduva och björktrast. Bestämmelserna om icke fredade djur tillämpas också på förvildad katt, med vissa undantag som det föreskrivs separat om.

Enligt lagförslaget ska de invasiva främmande arterna mårhund, mink och bisamråtta samt tvättbjörn och sumpbäver ingå i samma reglering. Jämfört med nuläget ändras regleringen alltså så att dessa fem däggdjursarter som är större än de nuvarande icke fredade får fångas utan jaktlicens.

Finlands viltcentral konstaterade i sitt sakkunnigyttrande att eftersom flera främmande arter till sin bakgrund är viltarter eller betydande jaktbytesarter eller inverkar på viltstammarna, behövs det jaktexpertis för att bekämpa och hantera deras förekomst. Viltcentralen konstaterade också att vid bekämpningen av invasiva främmande arter kan det även behövas effektiva metoder, men en del av de eventuellt behövliga specialmetoderna lämpar sig bättre för enskild bekämpning professionellt utförd och på grundval av undantagstillstånd.

Om det inte längre behövs jaktlicens för att döda mårhund, mink, bisamråtta, tvättbjörn och sumpbäver, går det inte att kontrollera att den som dödar dessa djur känner igen arterna och vet vad som krävs i jaktlagen och djurskyddslagen.

Finlands Djurskyddsföreningars förbund konstaterade i sitt yttrande att om det inte krävs jaktlicens för att fånga och döda mårhund och de övriga arterna som föreslås bli strukna bland viltarterna, är det osannolikt att alla som deltar i fångsten har tillräcklig skicklighet för att avliva djuren etiskt.

Att göra det möjligt för lekmän att fånga mårhund kan också i stället för fördelar leda till nackdelar både för hantering av stammen och för lekmännen själva: en illa planerad och genomförd in-

Betänkande JsUB 28/2018 rd

tensiv fångst kan effektivisera mårddhundens förökning, och lekmän som hanterar djuren kan bli utsatta för rabieessmitta.

Också Finlands Jägarförbund har vid informationen om beredningen av lagändringen ansett det viktigt att vilt och icke fredade djur oavsett art avlivas av en yrkeskunnig person, exempelvis en jägare.

Flera parter som utfrågades av utskottet samt jord- och skogsbruksministeriet har konstaterat att de ser det som osannolikt att fångst av invasiva främmande arter och i synnerhet avlivning av djuren skulle utföras av andra än jägare. En person som avser att fånga eller döda ett icke fredat djur måste således känna till de ovan nämnda kraven i jaktlagen och djurskyddslagen. Misstag i artidentifikation eller efterlevnad av kraven i lagstiftningen är straffbart.

Om mårddhund, mink och bisamråtta samt tvättbjörn och sumpbäver får fångas av personer som inte har avlagt jägarexamen, går det i princip inte att i förväg anta att personens lagkännedom, artkännedom samt kunskaper och färdigheter om att fånga och döda icke fredade djur skulle vara tillräckliga. En person som inte identifierar en invasiv främmande art rätt eller är ovetande om eller osäker på kraven i jaktlagen och djurskyddslagen kan löpa en uppenbar risk att begå en straffbar handling. Det bör lagstiftningen inte främja utan snarare förhindra.

Att iaktta djurskyddsbestämmelser

Av de arter som föreslås bli strukna bland viltarterna föreskrivs det för närvarande i jaktförordningen om fredning av bisamrättans bo. En sådan hona av mårddhund, tvättbjörn, mink och sumpbäver som åtföljs av årsunge för närvarande fridlyst från och med den 1 maj till och med 31 juli enligt jaktförordningen. Bestämmelsen gäller således honor som rör sig tillsammans med en unge. För honor som rör sig på egen hand föreskrivs ingen fredningstid. Att slopa fredningsbestämmelsen skulle därför inte förändra nuläget, där en hona som rör sig ensam får jagas oavsett när det finns ungar och där ungar i boet kan bli lämnade ensamma.

I sitt svar konstaterade jord- och skogsbruksministeriet att det övervägs vid beredningen av statsrådets förordning som ska utfärdas med stöd av lagen om främmande arter överväger att en djurhona som åtföljs av årsunge ska vara fredad som nu och att det genom förordning också ska föreskrivas om fredning av bisamråtta med ungar i boet såsom för närvarande. Samtidigt bör det enligt ministeriet föreskrivas tydligare än nu att i fråga om djur som rör sig utan ungar kan fångst av mink med saxar och av mårddhund med fällor i princip bedrivas utan att bryta mot fredningen av honor med ungar.

Bland annat Naturresursinstitutet lyfte i sitt sakkunnigyttrande fram att också naturvårdslagen bör beaktas och konstaterade dessutom att om fredningen av mårddhund och bisamråtta under förökningstiden slopas, finns det risk för att en djurhona som diar sina ungar blir dödad och ungarna dör av svält.

Finlands Djurskyddsföreningars förbund konstaterade att om honor med ungar dödas blir följden med stor sannolikhet att de av modern beroende ungarna svälter ihjäl, vilket inte kan ses som acceptabelt och i linje med EU:s mål. Att slopa fredningstiderna verkar inte heller befogat med av-

Betänkande JsUB 28/2018 rd

seende på fångstens effektivitet, eftersom den effektivaste fångsttiden för exempelvis mårhund är vårvintern innan kullarna föds.

Också Finlands Jägarförbund har vid informationen om beredningen av lagändringen påmint om att det inte är etiskt att döda en hona med ungar och att det också i fråga om mink och mårhund är viktigt att lämna djuren i fred när de har ungar även om förbundet inte har lyft fram denna aspekt i sitt sakkunnigyttrande till utskottet.

Guldschakal

Däggdjurs- och fågelarter som lever i Finlands natur hör i regel till tillämpningsområdet för naturvårdslagen, lagen om främmande arter eller jaktlagen. Guldschakalen förekommer inte för närvarande i Finland. Den betecknas i den gällande nationella lagstiftningen som invasiv främmande art som det är förbjudet att föra in i landet, sälja eller köpa eller släppa ut i naturen.

Det finns alltså metoder för att förhindra att människor tar in arten i Finland och för att avlägsna individer ur naturen om de på människors försorg hamnar där. Men iakttagelser av guldschakalens spridning norrut ger anledning att anta att arten på ganska kort tid naturligt kan spridas via Baltikum och Ryssland till Finland och på så sätt bli en invasiv art hos oss.

Enligt jord- och skogsbruksministeriets svar till utskottet skulle de första iakttagelserna av guldschakal i Finland sannolikt gälla enskilda djur. På grundval av dessa iakttagelser skulle det inte nödvändigtvis gå att utreda om individerna är i naturen på grund av människans verksamhet som avses i lagstiftningen om främmande arter, det vill säga om människor har hämtat guldschakalen och släppt ut den i naturen, eller om individerna själva har spritt sig hit på naturlig väg. Hämtad av människan skulle guldschakalen vara en främmande art.

Sprider den sig naturligt är den en invasiv art, inte en främmande art. På invasiva arter tillämpas inte lagen om främmande arter. En guldschakal som sprids till Finland på naturlig väg skulle automatiskt också vara en i naturvårdslagen avsedd skyddad art liksom andra vilda arter i Finland som inte är icke fredade eller vilt enligt jaktlagen.

Guldschakalen är inom Europeiska unionens område också en art vars gynnsamma skyddsnivå bör tryggas enligt bilaga V till habitatdirektivet. Därför kan guldschakalen inte vara en icke fredad art enligt jaktlagen. Habitatdirektivet tillämpas dock inte på enskilda kringströvande individer utanför det naturliga utbredningsområdet. Som vilt enligt jaktlagen kan guldschakalen fastställas.

Om guldschakalen inte i överensstämmelse med propositionen överförs från främmande arter enligt lagen om främmande arter till vilt enligt jaktlagen följer således en situation där dödande av individer av guldschakal som naturligt spridit sig till Finland är förbjudet med stöd av naturvårdslagen till lagen fastställs som vilt. I så fall skulle guldschakalen hinna sprida sig och etableras som en del av vår naturliga fauna betydligt snabbare än ifall arten betecknas som vilt redan i förväg.

Betänkande JsUB 28/2018 rd

Om guldschakalen bestäms vara en viltart kan de första individerna som förirrar sig till Finland utanför sitt naturliga utbredningsområde avlägsnas genom jakt och på så sätt förhindras en snabb spridning av stammen.

Guldschakalens effekt som ett medelstort rovdjur med effektiva jaktvanor skulle sannolikt få betydande negativa följder för vårt ursprungliga artbestånd. Eftersom guldschakalens spridning till Finland ändå inte kan förhindras på grund av habitatdirektivet, vore det för skyddet för vårt nuvarande vilda artbestånd bäst att guldschakalen i förväg klassificeras som vilt i enlighet med propositionen.

Varghybrid

I utskottets betänkande ingår inexact motiveringstext där det hänvisas till förfarandet vid identifiering av korsning mellan varg och hund. Gällande praxis går ut på att de myndigheter och forskningsinstitut som styrs av jord- och skogsbruksministeriet, så som Viltcentralen och Naturresursinstitutet, bestämmer vilka experter som i syfte att göra genetiska analyser eller undersökningar som gäller djursjukdomar ska ta prover på och undersöka alla vargar som fällt med stöd av dispens, vargar som hittats döda och individer som misstänks vara korsningar av hund och varg.

Det är inte befogat att anta att myndighetspraxis behöver ändras till denna del, att det finns skäl att ifrågasätta att undersökningsmetoderna är tillförlitliga eller att undersökningarna utförs oavhängigt, som det indirekt antyds i utskottets motiveringstext.

I rättsinstanserna övervägs då och då fall där ett skjutet djur har trots eller påstått vara en icke skyddad korsning mellan hund och varg. Hundliknande drag i djurets beteende och morfologi, det vill säga utseende och anatomi, gäller inte om djuret på grundval av en genetisk undersökning uppenbart är en varg.

Av djurets utseende eller beteende går det enligt sakkunniga inte att göra långtgående slutledningar i fråga om artbestämning, i synnerhet inte om det gäller en ung individ. Om det är svårt för experter på stora rovdjur, är det troligen omöjligt för lekmän att identifiera en korsning mellan hund och varg enbart på grundval av morfologiska egenskaper.

Varghybriden är en främmande invasiv art. De får inte tas in i landet, säljas eller släppas ut i naturen. Misstänkta korsningar som påträffas i naturen ska identifieras och elimineras på myndigheternas försorg. I Finland har det under de 20 senaste åren påträffats tre identifierade fall av korsningar, som har avlägsnats.

Expertisen stöder inte spekulationerna om varghybridens rikliga förekomst i Finland. Om praxis eller anvisningar skulle ändras för att betona identifikation av korsningsfall på grundval av morfologiska egenskaper, skulle resultatet sannolikt bli grova jaktbrott eller anstiftan till sådana, vilket i synnerhet inte bör främjas från lagstiftarens sida.

Förslag

Jag föreslår

Betänkande JsUB 28/2018 rd

att riksdagen godkänner lagförslag 2 i proposition RP 286/2018 rd utan ändringar,

att riksdagen ändrar stycke 4 och 14—16 i övervägandena till utskottets betänkande enligt följande: (*Reservationens ändringsförslag*)

(4) "Utskottet konstaterar att invasiva främmande arter av nationell betydelse enligt punkt 1.1.1 i bilaga A till statsrådets förordning om invasiva främmande arter av nationell betydelse (1725/2015) är korsningar av tamhund och varg (*Canis lupus*) eller av tamhund och ett annat hunddjur (*Canidae*) i generationerna F1–F4, samt korsningar av dessa korsningar och annan än tamhund. Utskottet har i sitt betänkande (JsUB 26/2018 rd — RP 263/2018 rd) behandlat förfarandet för att identifiera varghybridindivider som hör till främmande arter.

(14) Utskottet noterar att iakttagelser om guldschakalens gradvisa spridning norrut ger anledning att anta att arten på en ganska kort tid kan spridas naturligt till Finland och bli en invasiv art hos oss. Därför bör guldschakalen strykas från lagstiftningen om främmande arter och de bekämpningsmetoder som den möjliggör. På så sätt säkerställs också att om guldschakalen sprider sig till Finland uppfyller vår lagstiftning kraven i EU:s habitatdirektiv enligt vilket en gynnsam bevarandestatus för guldschakalen inte får äventyras. Att foga guldschakalen till de viltarter som får jagas möjliggör vid behov också att beståndet i enlighet med habitatdirektivet kan regleras genom jakt.

(15) Utskottet konstaterar att man i jaktlagen sedan den stiftades har berett sig på att reglera andra invasiva arter med hjälp av jaktlagen genom att foga dem till lagen som vilt. Sådana är vildsvin, tvättbjörn, sumpbäver och sikahjort. I praktiken har det dessutom visat sig att när vissa arter såsom vitkindad gås blir talrik, är det befogat att bereda sig på reglering av stammen i tillräckligt god tid. Också guldschakalen är en art i stark ökning. Erfarenheterna av stamreglering för arter som förökar sig kraftigt efter att arten har etablerat sig ger befogade skäl att anta att motsvarande problem och kostnader är sannolika också i fråga om guldschakalen. Enligt EU:s habitatdirektiv är det inte tillåtet att förhindra en naturlig etablering av guldschakalen i Finland.

(16) Utskottet noterar att guldschakalen räknas som invasiv främmande art, och det är i dag förbjudet att importera och släppa ut dem i miljön. Eftersom guldschakalen av ovan konstaterade orsaker behöver strykas från gruppen invasiva främmande art, måste det föreskrivas separat om att eventuellt importera och släppa ut den i naturen. Guldschakalen ska därför i detta skede fogas till 42 § i jaktlagen, där det föreskrivs om vilt och viltbestånd av främmande ursprung. I samband med stiftandet av lagen om främmande arter (RP 82/2015 rd) bibehölls begreppet främmande i 42 § i jaktlagen, eftersom begreppet var etablerat i jaktlagen och lämpligt i sammanhanget och eftersom regleringens tydlighet i förhållande till EU:s förordning om invasiva främmande arter inte krävde ändring av begreppet."

att riksdagen godkänner två uttalanden. (*Reservationens förslag till uttalanden*)

1. Riksdagen förutsätter att det i den förordning av statsrådet som utfärdas med stöd av lagen om främmande arter föreskrivs att följande djur som i jaktlagen stryks bland viltarterna ska vara fredade som förr: honor av tvättbjörn, sumpbäver, mårhund och mink som åtföljs av årsunge samt bisamrättan när den har ungar i boet.

Betänkande JsUB 28/2018 rd

2. Riksdagen förutsätter att det i den förordning av statsrådet som utfärdas med stöd av lagen om främmande arter föreskrivs att tvättbjörn, sumpbäver, mårdhund och mink, som i jaktlagen stryks bland viltarter, också i fortsättningen ska få fångas endast av innehavare av jaktkort.

Helsingfors 8.3.2019

Hanna Halmeenpää gröna

Betänkande JsUB 28/2018 rd

Reservation 2

Motivering

Vi kan inte dela utskottets majoritetsståndpunkt att guldschakalen inte enligt den ursprungliga propositionen ska omfattas av jaktlagen utan förbli en främmande art.

Som det framgår av propositionen bereder sig Finland på invandring av guldschakal genom att föreskriva att den är en viltart som får jagas innan arten har spridit sig hit. Det är ett enastående viktigt mål. Schakalen är ett mycket fortplantningsdugligt rovdjur som om den sprider sig hit kan ansätta särskilt fågelbeståndet i Finland. Finland hör för närvarande inte till guldschakalens naturliga utbredningsområde, men på grund av förändringar i klimat och livsmiljö har guldschakalen undan för undan spridit sig längre norrut. Det finns skäl att anta att arten kan sprida sig naturligt också till Finland.

Finland måste bereda sig på att schakalen sprider sig hit genom att göra det möjligt att jaga den som viltart. Att låta den förbli en främmande art är inte ett relevant alternativ. Främmande arter är arter som definieras som skadliga och som har spridit sig från sitt naturliga utbredningsområde till nya områden med människan, antingen oavsiktligt eller avsiktligt. Invasiva arter i sin tur kommer in i landet genom naturlig spridning. Om guldschakalen själv sprider sig till Finland österifrån blir den således en invasiv art, inte en främmande art, varvid lagstiftningen om främmande arter inte tillämpas på guldschakalen.

Guldschakalen är också enligt bilaga V till EU:s habitatdirektiv en art vars gynnsamma skyddsnivå inte får äventyras. Vi måste säkerställa att vår lagstiftning följer direktivets krav. Eftersom det enligt motiveringarna ovan inte går att tillämpa lagstiftningen om främmande arter på guldschakalen, bör arten hänföras till viltarter som får jagas; då kan stammen i överensstämmelse med habitatdirektivet regleras genom jakt om det skulle behövas. Som jord- och skogsbruksministeriet i sitt sakkunnigyttrande påpekar, omfattas däggdjurs- och fågelarter som lever i Finlands natur i regel antingen till naturvårdslagen, lagen om främmande arter eller jaktlagen. Om guldschakalen förblir en främmande art och om den skulle sprida sig hit på naturlig väg, och den inte klassificeras som viltart, leder det till att arten fredas med stöd av naturvårdslagen. I så fall behövs det undantagstillstånd för att avlägsna guldschakalen, och risken är att guldschakalstammen hinner spridas och etablera sig i vår natur innan vi kan ta itu med att begränsa stammen.

Därför kan vi inte dela utskottets majoritetsståndpunkt, enligt vilken guldschakalen inte behöver omfattas av jaktlagen utan kan förbli en främmande art.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner lagförslagen enligt betänkandet, men 5 § 1 mom. 1 punkten, det inledande stycket till 41 a § 1 mom. samt 42 § 1 mom. 1 punkten i lagförslag 2 med följande ändringar: (*Reservationens ändringsförslag*)

Betänkande JsUB 28/2018 rd

Reservationens ändringsförslag

5 §

Vilt och icke fredade djur

Till vilt räknas

1) vildkanin, skogshare, fälthare, ekorre, europeisk bäver, kanadensisk bäver, varg, **guldschakal**, i farm uppfödd fjällräv, rödräv, brunbjörn, grävling, hermelin, iller, utter, skogsmård, järv, lodjur, östersjövikare, knubbsäl, gråsäl, vildsvin, dovhjort, kronhjort, sikahjort, rådjur, älg, vitsvanshjort, skogsvildren och mufflon,

41 a §

Förutsättningar för dispens i fråga om vissa viltarter

Om det inte finns någon annan tillfredsställande lösning och beslutet inte inverkar menligt på möjligheterna att upprätthålla en gynnsam skyddsnivå inom artens naturliga utbredningsområde, kan dispens enligt 41 § beviljas för att fånga eller döda järv, varg, brunbjörn, utter, lodjur, guldschakal, europeisk bäver, gråsäl, knubbsäl, östersjövikare, iller, mård och skogshare.

42 §

Införsel och utsättande i frihet av vilt och viltbestånd av främmande ursprung

I denna paragraf avses med

1) vilt av främmande ursprung vildkanin, kanadensisk bäver, **guldschakal**, i farm uppfödd fjällräv, dovhjort, kronhjort, sikahjort, vitsvanshjort och mufflon samt kanadagås och fasan,

Helsingfors 8.3.2019

Mats Nylund sv

Peter Östman kd

Jari Myllykoski vänst

Harry Wallin sd